

Notat til høring i forsvars- og utenrikskomiteen den 17.10.2018

Norges museumsforbund representerer de norske museene; både museene på det nasjonale museumsnettverket i Kulturdepartementet, universitetsmuseene, museer under øvrige departementer, private museer og de samiske museene under Sametinget. Museumsforbundet er en interesseorganisasjon som arbeider for museenes faglige og økonomiske utvikling gjennom arbeidet i organisasjonens sekretariat og i ni ulike fagseksjoner.

I årets budsjettproposisjon for Forsvarsdepartementet, med henvisning til Innst. 62 S (2016-2017) til Prop. 151 S (2015-2016), understrekes det at den bestilte utredningen om Forsvarets museum ble levert forsvarssjefen i desember 2017 og oversendt Forsvarsdepartementet i januar 2018. I Stortingets tidligere innstilling het det at: «Komiteen vil oppfordre til en snarlig gjennomføring av utredningen for å sikre nødvendige avklaringer og forutsigbarhet for den videre utviklingen av Forsvarets museer.» Norges museumsforbund mener det er på tide å minne komiteen på denne saken og utfylle den beskjedne omtalen av rapporten og trekke frem noen hovedpoenger i den nå avgraderte rapporten. Museumsforbundet mener utredningen gir et godt bilde av situasjonen for Forsvarsmuseet, og har gode vurderinger av faglige behov og forholdet til moderne norske og internasjonale standarder. Blant de viktigste konklusjonene og anbefalingene er at:

- magasinsituasjonen må forbedres for at museet skal kunne ivareta en forsvarlig forvaltning av gjenstandene slik at FM kan utvikles på andre områder og i større grad oppfylle mandatet
- FM bør opphøre som militær avdeling og knyttes til Forsvarsdepartementet for faglig og kommersiell fristillelse
- det bygges et nytt og moderne museum på Akershus festning med utgangspunkt i Forsvarsmuseet
- det etableres et nytt fellesmagasin etter nasjonale standarder
- museet gis ressurser til å bygge opp en tilstrekkelig stor fast stab med riktig og nødvendig museumsfaglig kompetanse

Dersom komiteen ønsker en mer omfattende redegjørelse ad utredningens anbefalinger, bistår vi gjerne til det dersom det er ønskelig.

UD og KUD har de senere årene bidratt positivt til å styrke de internasjonale avtalerammene for å bekjempe kulturkriminalitet. Kulturhistorisk museum er kanskje den institusjon som har bidratt mest de siste årene, men Forsvarsmuseet er også en viktig institusjon for behandling av utførselssøknader for eksport av kunst- og kulturgjenstander. Museene gir råd til Kulturrådet, Toll, Politi, KUD/UD i aktuelle konkrete kulturkrimsaker. Det er viktig å styrke dette arbeidet ytterligere fremover for å bekjempe kulturkriminalitet og hindre at inntektene fra dette fortsetter å finansiere terror, men også for å bidra til å tilbakeføre ulovlig utførte kulturgjenstander som havner i Norge. For å styrke og utvide de eksisterende kompetansetilbyråene på tvers av departements og etatsgrenser vil det være behov for økte ressurser da arbeidet utføres innenfor de økonomiske rammene museene har til kjerneoppgavene.

Museumsforbundet ber om at dette temaet løftes frem i flere relevante departementer slik at fokuset øker og arbeidet kan få økt prioritet. Øremerkede økonomiske virkemidler må nok til for å få til en tydeligere styrking av arbeidet i Toll og Politi, samt i museene.

Museene bidrar også til Kultur- og informasjonsformål i utlandet gjennom deltagelse i EØS-prosjekter, neste års bokmesse i Frankfurt og annet bilateralt arbeid. Gode ordninger for forsikring av norske (kunst)utstillinger i utlandet vil fortsatt være viktig. Ordningen betyr mye for at norske museer får vist frem kunst og andre kulturgjenstander på renommerte museer og utstillinger i utlandet. Samtidig betyr dette mye for norske museers muligheter for innlån til utstillinger i Norge. Flere norske museer har de senere årene utvidet denne typen samarbeid med utenlandske museer, og har ambisiøse utstillingsplaner fremover.

Norske museer, også ut over de dedikerte menneskerettighetsmuseene, er opptatt av demokrati og menneskerettigheter. Her kan det være potensial for å styrke arbeidet og øke museenes deltagelse i arbeidet med menneskerettigheter på regionalt, nasjonalt og lokalt nivå, samt med urfolk, marginaliserte grupper og fremme av kulturelle rettigheter kunstnerisk ytringsfrihet, kulturarv og verdensarv. Norske museers lange erfaring med armlengdes avstands-prinsippet er grunnleggende her.

Kontaktinformasjon: generalsekretær Liv Ramskjær, 92427878/LR@museumsforbundet.no